

פרופסור מנואל טרכטנברג תקציר קורות חיים – 7.10.2018

מנואל טרכטנברג נולד בקורדובה, ארגנטינה ב-21.9.1950. הוא למד בבית ספר יהודי והיה פעיל מגיל צעיר בתנועת נוער ציונית-חלוצית. בשנת 1967, בהיותו בן 16, נשלח ע"י תנועת הנוער לארץ למכון למדריכי חו"ל, ואף נטל חלק במלחמת ששת הימים. ב-1968 חזר לארגנטינה ע"מ להדריך בתנועה, הקים את קן התנועה בעיר מנדוזה, ובעקבות עבודתו הנמרצת שם צעירים רבים עלו לארץ. ב-1969 עלה לארץ לבדו, ובהמשך עלתה גם משפחתו.

טרכטנברג הינו בעל תואר ראשון ושני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית, תואר דוקטור מאוניברסיטת Harvard, כיהן כחבר סגל בכיר בבית הספר לכלכלה ע"ש איתן ברגלס באוניברסיטת תל אביב משנת 1984, והחל מאוקטובר 2018 הוא פרופסור אמריטוס. כמו כן הוא משמש כעמית מחקר ב-NBER שבקיימברידג', ארה"ב, וב-CEPR שבלונדון, ושימש כעמית מחקר במכון למחקרים מתקדמים בקנדה (CIFAR). תחומי המחקר העיקריים בהם עסק הם כלכלת מו"פ וחדשנות, פטנטים, וצמיחה כלכלית. טרכטנברג כיהן גם כראש התוכנית ל"מדע, טכנולוגיה וכלכלה" במוסד נאמן שבטכניון, וכיועץ לבנק העולמי על מדיניות מו"פ לפיתוח כלכלי. פרופסור טרכטנברג פרסם ספרים ומספר רב של מאמרים בכתבי-עת מדעיים מובילים, ונחשב לאחד המומחים המובילים בעולם בתחומי מו"פ וחדשנות.

באביב 2006 הקים טרכטנברג את המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה, שימש כראש המועצה הראשון וכיועץ הכלכלי של ראש הממשלה. במסגרת זאת הוא תרם רבות לעיצוב המדיניות הכלכלית-חברתית של ישראל, בכלל זה גיבוש אג'נדה כלכלית-חברתית מקיפה, קביעת כללים פסיקאליים, הנהגת מס הכנסה שלילי, גיבוש תוואי ארוך טווח לתקציב הביטחון (כחבר בוועדת ברודט), מדיניות תעסוקה כלפי חרדים, השירות האזרחי, ומדיניות מו"פ. כמו כן, טרכטנברג היה שותף להתמודדות עם המשבר הכלכלי העולמי שפקד גם את ישראל ב-09-2008.

בספטמבר 2009 התמנה ליו"ר הוועדה לתכנון ותקצוב של המועצה להשכלה גבוהה (הות"ת), ובתור שכזה גיבש והוביל תכנית חומש מקיפה מגובה בתקצוב רב-שנתי, אשר אפשרה את שיקומה של מערכת ההשכלה הגבוהה לאחר "העשור האבוד". התכנית כללה בין היתר תוספת תקציבית של כ-50% ע"פ שש שנים, הקמת מרכזי מצוינות (I-CORE), החזרת חוקרים צעירים לארץ, הנחלת השכלה גבוהה למגזר החרדי והערבי ועוד.

בקיץ 2011 טרכטנברג הקים והתמנה ליו"ר הוועדה לשינוי כלכלי חברתי בעקבות המחאה החברתית הגדולה, ופרסם דו"ח מקיף בו המלצות בתחומי המיסוי, יוקר המחייה, הדיור והשירותים החברתיים. על פי דו"ח של המרכז להעצמת האזרח מאוגוסט 2018, 44% מ-

140 ההמלצות שבדו"ח הוועדה יושמו באופן מלא לרבות חינוך חובה חינוך בגנים לבני 3-4, כל עוד ש-22% לא יושמו כלל.

בדצמבר 2014 טרכטנברג פרש מראשות הות"ת והצטרף ל"מחנה הציוני" שהוקם אז, הוביל את גיבוש התכנית הכלכלית-חברתית של המפלגה לקראת הבחירות לכנסת ה-20, והוצג כמועמדה לתפקיד שר האוצר. ב-17.3.2015 נבחר לכנסת, וכיהן בה עד להתפטרותו באוקטובר 2017, עת חזר לאקדמיה. במהלך כהונתו כחבר כנסת היה חבר בוועדת הכספים, הוועדה לתקציב הביטחון וועדת החינוך, ובין היתר הוביל לחקיקת חוק המועצה לגיל הרך.

בתחילת 2018 טרכטנברג יזם פרויקט מחקרי רחב היקף במסגרת מוסד שמואל נאמן בטכניון, "פרויקט 100 הימים – גיבוש אג'נדה כלכלית-חברתית לממשלה הבאה", העוסק בין היתר במדיניות תחבורה, הגיל הרך, כללים פיסקליים, ועוד. כמו כן הוא פעיל בקידום היישום של כלי הבינה המלאכותית להתמודדות עם סוגיות כלכליות-חברתיות ופוליטיות.